

РЕЦЕНЗИЈА

НА РАКОПИСОТ СО НАСЛОВ „ИНТЕРНА РЕВИЗИЈА“ (УЧЕБНИК) ОД ПРОФ. Д-Р ЈАНКА ДИМИТРОВА, ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ, УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ – ШТИП

Врз основа на одредбите од Статутот и Правилникот за единствените основи за остварување на издавачка дејност на Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип, како и Одлука бр. 1202/124-4 од 143. редовна седница на Наставно-научниот совет на Економскиот факултет, одржана на 29.6.2017 година, избрана е Рецензентска комисија во состав:

- вонреден професор д-р Оливера Георгиева-Трајковска, Економски факултет, Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип;
- редовен професор д-р Лилјана Конеска, Економски факултет, Европски универзитет – Скопје,

за изготвување на извештај - рецензија на приложениот ракопис со наслов „*ИНТЕРНА РЕВИЗИЈА*“ од авторката проф. д-р Јанка Димитрова, наменет за студентите на прв циклус студии на Економски факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип.

По прегледот на ракописот, Комисијата до Наставно-научниот совет на Економски факултет го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Општи податоци за ракописот

Учебникот „*ИНТЕРНА РЕВИЗИЈА*“ од проф. д-р Јанка Димитрова претставува континуирана заложба на авторката да ја оформи потребната литература од областа на интерната ревизија, наменет за студентите и професорите на Економски факултет кои се соочуваат со анализа на прашања од оваа современа проблематика. Ракописот е подготвен за потребите на студентите од студиската програма Сметководство и ревизија на Економски факултет во Штип и ги содржи сите предвидени содржини што се опфатени во предметната програма *ИНТЕРНА РЕВИЗИЈА*, застапена во четврта академска година (VII семестар, со неделен фонд на часови 6 (3+3+2)).

Значење на предметот кој се обработува во ракописот

Основна цел на ракописот е да им понуди на студентите основни сознанија за концептуалните, теоретските и практичните аспекти на внатрешната ревизија во современото турбулентно опкружување. Проучувајќи го ќе се запознаат со клучните аспекти на внатрешната ревизија и нејзината улога во развиените економии; ќе ја осознаат професионалната и законската регулатива иманентна за внатрешната ревизија; ќе ги развијат способностите за професионално расудување; ќе стекнат сознанија за текот на активностите на внатрешната ревизија почнувајќи од планирањето на внатрешна ревизија, па сè до формулирање на извештајот и комуницирање со врвниот менаџмент на деловниот ентитет.

Материјалот обработува теми кои на студентите ќе им обезбедуваат знаења и познавања за: управување со депарتمانот за внатрешната ревизија кај трговските друштва, финансиските институции и јавниот сектор; поим, улога и значење на интерната ревизија во современите економии; професионална едукација на внатрешните ревизори; докази во внатрешната ревизија; известување во внатрешната ревизија; ревизија на измамите; работна документација во внатрешната ревизија; професионална регулатива во внатрешната ревизија; процес на ревизија; контролна структура; развивање на годишен ревизорски план.

Податоци за обемот на ракописот

Проблематиката што е предмет на обработка е претставена во текст од вкупно 267 страници, од кои на 261 страници е претставен основниот текст, на 6 страници се сместени 136 релевантни библиографски единици, од монографски единици, периодични списанија, статии и интернет страници, во најголем дел странска литература што ги покрива подрачјата што се третираани во трудот. Текстот во трудот е поткрепен со табеларни прегледи и графикони. Трудот е пишуван во А4 формат со нормален проред, употребен е фонд Arie1, големина на буквите 11. Обемот на трудот и неговата содржина ги задоволува критериумите според бројот на часови и според одредбите од Правилникот за единствените основи за остварување на издавачката дејност на Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип.

Податоци за постоење на сличен или ист наслов

Трудот е напишан на оригинален начин и во него е опфатена комплексноста на проблематиката од областа на интерната ревизија. И покрај тоа што во нашата земја постои мал број и опфат на јавно презентирани литература од оваа област, сепак проблематиката разработена со оваа методологија и во овој обем е неопходна за студентите на Економски факултет, за студентите кои ги изучуваат сродните економски проблематики и други дисциплини. Може да се каже дека трудот претставува научен материјал со висок квалитет, кој може да се примени за стекнување на широки знаења од доменот на интерната ревизија, за студентите, за деловните субјекти кои се обврзани да воведат сектор за интерна ревизија согласно со законските прописи и за пошироката јавност. Во таа смисла, учебното помагало претставува едукативен пишан стручен труд кој обработува ваква проблематика кај нас, приспособен на потребите за образование и едукација во областа на економските науки. Затоа сметаме дека овој учебник е особено значаен, како од теоретски, така и од практичен аспект за актуелните и идните професионалци кои се занимаваат со конкретната проблематика.

Краток опис на содржината

Од содржински аспект, во трудот се опфатени 12 тематски целини - поглавја: Теоретските стојалишта на поимот, делокругот, целите и развојот на интерната ревизија (Поглавје 1); Стандардите за интерна ревизија (Поглавје 2); Кодексот на професионална етика на интерните ревизори (Поглавје 3); Организацијата на службата за внатрешна ревизија во Република Македонија (Поглавје 4); Фази на интерната ревизија (Поглавје 5); **Интерна ревизија на средствата, изворите и работењето на деловните субјекти** (Поглавје 6); **Внатрешна ревизија во јавниот сектор** (Поглавје 7); **Ревизија на системите во јавниот сектор** (Поглавје 8), **Надгледување (супервизија) на ревизиите и следење на препораките** (Поглавје 9), **Ревизорски вештини и техники** (Поглавје 10), **Земање примероци** (Поглавје 11) и **Специфични области на ревизијата** (Поглавје 12).

Пред да ги истакнеме нашите оценки за трудот, како и предлогот, најнапред во скратена форма ќе ја презентираме неговата содржина.

Имајќи ги предвид опсервациите за досегашниот развој на интерната ревизија и очекуваните трендови во иднина, содржината на оваа книга е компонирана во 12 поглавја и тоа:

Во првото поглавје се обработени Теоретските стојалишта на поимот, делокругот, целите и развојот на интерната ревизија, во кое е ставен акцент на: целта и улогата на внатрешната ревизија, клучните принципи, видовите на внатрешна ревизија, поврзаноста меѓу интерната и екстерната ревизија и хиерархијата на интерната ревизија.

Второто поглавје е посветено на Стандардите за интерна ревизија и овде се обработени стандардите на Американскиот институт за интерна ревизија и Меѓународните стандарди за професионално практикување на внатрешната ревизија, со посебен осврт на атрибутивните стандарди и стандардите за извршување.

Кодексот на професионална етика на интерните ревизори е презентираан во третото поглавје.

Организацијата на службата за внатрешна ревизија во Република Македонија е тема на опсервација во четвртото поглавје. Овде посебен акцент е ставено на внатрешната ревизија кај трговските друштва, банките и друштвата за осигурување.

Петтото поглавје е со наслов Фази на интерната ревизија и во него се обработени планирањето на ревизијата, испитувањето тестирањето и прибирањето на ревизорските докази, како и комплетирањето на ревизијата и издавањето на ревизорски извештај.

Интерна ревизија на средствата, изворите и работењето на деловните субјекти е наслов на шестото поглавје и овде е направен осврт на спроведувањето на интерната ревизија на: вложувањата и користењето на средствата и трудот, на постојаните средства, на изворите на средствата, на финансиското работење, на трошоците, на приходите и на деловните функции.

Седмото поглавје е посветено на Внатрешна ревизија во јавниот сектор и овде се презентирани организацијата и усогласувањето на системот за внатрешна ревизија и спроведувањето на внатрешната ревизија во јавниот сектор со примена на работните алатки на ревизијата.

Подготовка и планирање на ревизијата, утврдување и опис на системот (процесот), идентификување на целите на системот, идентификување на ризиците и оценување на контролите наспроти ризиците, тестирање на контролите, заклучоците од спроведената интерна ревизија, извештај од ревизијата и акционен план, како и ревизорската документација се опфатени во **осмото поглавје со наслов Ревизија на системите во јавниот сектор.**

Надгледување (супервизија) на ревизиите и следење на препораките е наслов на деветтото поглавје и во него се обработени одговорностите на раководителот на единицата за внатрешна ревизија и ревизијата за следење на препораките.

Во **десеттото поглавје со наслов Ревизорски вештини и техники** се разработени комуникациските вештини и техники, техники на интервју и ефективна комуникација и аспектите на ефективна комуникација.

Спроведувањето на интерната ревизија се врши преку тестирање на репрезентативен примерок од популацијата на ставки која е предмет на ревизија. Токму затоа **Земање примероци** е наслов на **единаесеттото поглавје** во кое се претставени фазите при земање примерок, видовите грешки и оценување на резултатите од земените примероци.

И на крај е разработено **дванаесеттото поглавје** насловено како **Специфични области на ревизијата.**

Содржината на овој труд е заокружена со **Практичен пример на интересен ревизорски извештај.** Овде авторот презентира практичен пример на интересен ревизорски извештај на една институција во Република Македонија

При изготвувањето на книгата „ИНТЕРНА РЕВИЗИЈА“ е консултирана широка литература, од најразлични области, како и долгогодишното искуство на авторот во работењето како овластен ревизор и соработка со интерните ревизори кај ентитетите кај кои е вршена ревизија, со единствена цел изворно и компетентно презентирање на материјата.

ЗАКЛУЧОК

Ракописот „ИНТЕРНА РЕВИЗИЈА“ од проф. д-р Јанка Димитрова е систематски и логички подреден на современ начин во дванаесет поглавја (тематски целини) каде што се прикажани карактеристиките, значењето и актуелноста на интерната ревизија како важна научна дисциплина. Материјата е презентирана со јасен, студиозен, стручно-методолошки пристап и низ бројни практични примери. Поради ваквиот стил и модел на презентираниот материјал студентите ќе можат без тешкотија да ја совладаат оваа материја. Трудот е поткрепен со бројни документарни табеларни прегледи и графикони, како основа на анализите, истражувањата и констатациите по клучните прашања содржани во трудот. Тие исто така претставуваат аргументација и одговор на бројните прашања за улогата, значењето и перспективата на развојот на интерната ревизија како регулирана институционализирана форма и како научна дисциплина.

Трудот заслужува внимание поради неговата актуелност и методолошки пристап во истражувањето, што може да се оцени како интегрален, целисходен и исцрпен според широчината на опфатот на спроведените истражувања и информации. Сметаме дека овој труд ќе предизвика голем интерес кај нашата јавност, ќе им овозможи на студентите од економските и сродни научни дисциплини да се стекнат со потребните знаења за оваа област, а ќе даде придонес и во научната и стручната јавност и затоа со големо задоволство препорачуваме да биде објавен.

Врз основа на изнесеното, имаме особена чест на Наставно-научниот совет на Економски факултет во Штип да му предложиме овој ракопис (ученбик) со наслов „ИНТЕРНА РЕВИЗИЈА“ од проф. д-р Јанка Димитрова да го одобри за издавање.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

**Д-р Оливера Ѓеоргиева-Трајковска – вонреден професор, с.р.
Д-р Лилјана Конеска – редовен професор, с.р.**